

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

PYTLOWAĆ

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

W potocznej polszczyźnie przetrwał – co się rzadko zdarza w tej odmianie polszczyzny, najbardziej podatnej na zmiany – stary czasownik PYTLOWAĆ. Mówimy, że ktoś PYTLUJE, gdy mówi dużo i bardzo szybko, i zazwyczaj o rzeczach mało istotnych. Skąd się wzięło słowo PYTLOWAĆ?

Czasownik PYTLOWAĆ powinien skojarzyć się nam z przymiotnikiem PYTLOWY: jest mąka pytłowa, jest też chleb pytłowy, z tej mąki wypiekany. I PYTLOWAĆ, i PYTLOWY pochodzą od rzeczownika PYTEL. PYTEL, w czasach prasłowiańskich zapożyczony z języków germańskich, to 'sito', 'workowate sito młyńskie z płótna lnianego o rzadkim splocie, służące do przesiewania mąki i oczyszczania jej z otrąb'. „Słowa u niej latają jako mąka z pytła” – opisywał pewną jejmość K. Opaliński pod koniec XVII w. I właśnie od takiego postrzegania szybkiej a błahej mowy wzięło się – najpierw przenośne – znaczenie słowa PYTLOWAĆ, którego podstawowym znaczeniem było 'przesiewać mąkę przez pytel'.